

על הוצאותיו והכנסותיו בפועל. ב-1966/67 אושרו התקציבים בחודשים ספטמבר ואוקטובר 1966. אישור התקציב במועד כה מאוחר גרע ממשמעותו ומחשיבותו כמכשיר לפיקוח על פעולות רשויות הכבאות; למעשה פעלו רשויות הכבאות במקרים רבים ללא תקציב מאושר.

*

ממצאי הביקורת נוגעים בעיקר לטיפול של הרשות המרכזית בנושא הכבאות. אם כי האחריות הישירה לחלק מהממצאים היא על הרשויות המקומיות, נדרש, לדעת הביקורת, מהמשרד האחראי לעניין מטעם המדינה לעשות מאמצים יעילים כדי להניע את הרשויות המקומיות לתת תמיד את העדיפות הנאותה לענייני שירות חיוני זה.

כבתחומים אחרים, הוסבר המצב הלקוי בעבר בחוסר כוח אדם בשוק העבודה; כאשר המצב השתנה הובאו נימוקים של חוסר אמצעים תקציביים. לדעת הביקורת, יש נזק בגלל האשלייה הכרוכה בדבר, יותר מאשר תועלת בקביעת תכנית ארצית לכבאות, משוכללת לכאורה, שבמידה רבה אינה מוצאת לפועל. לפיכך ממליצה הביקורת לקבוע מחדש ובדרג גבוה את היקף השירות ורמתו, כפי שהממשלה רואה צורך ואפשרות שיסופק; לכך יש להתייחס כאל התחייבות, אשר במילוויה יושקע המאמץ הדרוש, ויופנו אליה האמצעים לביצועה.

תיקון לקויים

המענק לרשויות המקומיות

ד"ח שנתי 16, עמ' 413

מענק רגיל

סיווג הרשויות המקומיות לצורך מתן המענקים, שנעשה לקראת מתן המענק בשנים 1963/64 ו-1964/65, התבסס על נתונים סטטיסטיים וכספיים, שהיו מיושנים לגבי הרשויות. הדירוג, שנקבע לרשויות המקומיות בשנים אלה, אף לא תאם, לגבי חלק גדול מהרשויות, את התוצאה שהתקבלה מתוך שימוש מדויק בנוסחה שנקבעה.

לצורך קביעת המענקים לשנת 1966/67 הכניס משרד הפנים שיפורים בנוסחת הסיווג והתבסס בעריכת החישובים על נתונים סטטיסטיים וכספיים מעודכנים. כתוצאה מה- סיווג דורגו 28 רשויות מקומיות בדרגה גבוהה יותר ו-25 הורדו בדרגתן.

בכללים לסיווג הרשויות המקומיות קבע המשרד, שישובי עולים יסווגו בדרגה אחת יותר נמוכה, מכפי שמתקבל מהחישוב על פי הנוסחה, אולם לא קבע כללים להגדרת ישובים אלה ואף לא התבסס בעת סיווגם על רשימה מוסמכת כל שהיא.

בסיווג, שנערך לקראת שנת 1966/67, לא נקבעו כללים מיוחדים לגבי ישובי עולים, והם דורגו על פי הנוסחה והכללים, שנקבעו לכלל הרשויות.

המועצות האזוריות סווגו בדרגות ו-7, לפי הסכם בין ארגון המועצות האזוריות לבין המשרד. מאחר שבמשך השנים חלו שינויים במצבן של הרשויות עמד משרד מבקר המדינה על הצורך בבדיקה ובקביעה מחדש של סיווג זה.

לא חל שינוי בתחום זה.

לא הומצאו למשרד מבקר המדינה אסמכתאות, שמהן ניתן היה לעמוד על החישובים, שעליהם התבסס משרד הפנים בקביעת היקף המענקים המיוחדים, שנתן לרשויות מקומיות שונות כהשתתפות בכיסוי גרענות בתקציביהן.

משרד הפנים קבע כללים לחישוב השתתפותו בכיסוי גרענות של רשויות מקומיות באמצעות מילות ומענקים מיוחדים.

מינהל שירות העובדים ברשויות המקומיות

דו"ח שנתי 16, עמ' 418

ועדת מינהל השירות, שהיא סמכות חשובה ליד המינהל, לא הופעלה די הצורך וב-1965 אף לא כונסה כלל. כתוצאה מכך לא טיפלה הוועדה בכמה תחומים מתחומי פעולותיה ולא קבעה כללים לגביהם. המינהל עשה פעולות מספר בשטחים שבטיפול, אך עוד לא הצליח להשתלט על תפקידיו בכללותם. בסיכומיה והצעותיה של ועדת הכספים לדו"ח 16, כפי שאושרו על ידי מליאת הכנסת (ראה להלן עמ' 731), הפנתה הוועדה בעקבות ממצאי הביקורת את תשומת לב משרד הפנים, שיש עוד צורך לעשות לארגון מינהל שירות העובדים ברשויות המקומיות ברמה, שתאפשר לו לבצע את התפקידים המוטלים עליו.

בנובמבר 1966 מינה שר הפנים חברים חדשים לוועדה במקומם של אלה שפרשן, והוועדה חידשה את פעולותיה; עד סוף 1966 כונסה הוועדה שתי פעמים. על פי נורמות, שנקבעו על ידי המשרדים הנוגעים בדבר, אושרו שינויים בתקנים של הרשויות לשנת 1966/67 לגבי תחומי העבודה בלשכות סעד ושירותים בבתי ספר; הוסדר תיאום עם מינהלי המחוזות לגבי אישור תקנים, וחוזק הקשר עם המחלקה לביקורת ברשויות המקומיות, הבודקת החל מ-1966 גם את ניהול ענייני העובדים ברשויות. דו"חות המחלקה מועברים לידיעת המינהל. המינהל עדיין אינו מקבל דיווח שוטף מהרשויות. המקומיות על מצבת העובדים על פי התקן ועל מילוי משרות ותוצאות מכרזים כפי שנדרש על ידיו, והביקורת של עובדי המינהל ברשויות מצומצמת ביותר. טרם מונה על המינהל ממונה בתפקיד מלא.

מתן שירותים על פי חוק האזרחות

דו"ח שנתי 16, עמ' 421

הטיפול בבקשות לבירור מעמד מבחינת חוק האזרחות, ובבקשות להתאזרחות ולוויתור על האזרחות הישראלית היה כרוך בפיגורים ניכרים.

עדיין קיים פיגור ניכר במתן השירותים הנזכרים: בסוף נובמבר 1966 טרם הסתיים הטיפול ב-380 בקשות לבירור מעמד, שחלק ניכר מהן נתקבל במשרד הראשי 8-13 חודש קודם לכן; באותו זמן עוד לא הוחל בטיפול ב-110 בקשות להתאזרחות, שנתקבלו בחודשים יולי-ספטמבר 1966; נוהל הטיפול בבקשות לוויתור על אזרחות ישראלית אמנם שופר אולם עדיין קיימים פיגורים ניכרים: מתוך 190 בקשות, שנתקבלו מינואר עד ספטמבר 1966, נסתיים הטיפול רק ב-37 בקשות. עוד לא סוים הטיפול ב-300 בקשות, שהוגשו בשנים קודמות.

משרד הפנים נימק את הפיגורים שהועלו בגידול עומס העבודה מצד אחד ובחוסר כוח אדם מצד שני. לדעת הביקורת, על הנהלת המשרד לנקוט כל הצעדים הדרושים, כדי להביא לחיסול הפיגורים בתחום הנדון, שלגביו מרובות התלונות מהציבור.